

LA GESTIÓ AMBIENTAL A LA UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA

MEMÒRIA 2009-2010

MEMÒRIA 2009-2010

MEMÒRIA 2009-2010

UAB

Universitat Autònoma de
Barcelona

Continguts i redacció

Oficina de Medi Ambient UAB

Il·lustració de la coberta

Pere Ferran Viladomiu (autor)

Associació d'Amics de la UAB (propietari)

Nota: Aquest document ha estat elaborat emprant la tipografia Ecofont, que estalvia un 20% de tinta en la impressió (Més informació a: <http://www.ecofont.eu>)

ÍNDEX

1. Presentació	4
2. L'Agenda 21 de la UAB	5
2.1. Pla de Seguiment de l'Agenda 21 de la UAB	5
2.2. Balanç d'implantació del Pla d'acció per a la sostenibilitat del període 2007-2010	6
2.3. Elaboració del nou Pla per a la sostenibilitat ambiental de 2011-2015	6
3. Territori i biodiversitat	8
3.1. Revisió del Pla de gestió dels espais agroforestals	8
3.2. Actuacions als espais forestals i enjardinats afectats per la ventada del gener de 2009	8
3.3. Gestió i visites als itineraris de natura	9
3.4. Butterfly Monitoring Scheme	10
3.5. Gestió sostenible de les zones enjardinades	10
4. Transport, mobilitat i accessibilitat	12
4.1. Implantació del Pla de mobilitat de la UAB 2008-2014	12
4.2. Millora i foment del transport públic	12
4.3. Millora de l'accessibilitat a peu i en bicicleta	13
4.4. Foment d'un ús racional del vehicle privat	13
4.5. Hàbits de mobilitat de la comunitat universitària	13
4.6. Setmana de la Mobilitat Segura i Sostenible	14
4.7. Millora de la informació sobre mobilitat i transports	15
4.8. Foment de l'ús d'energies alternatives per al transport	15
5. Gestió de l'energia i de l'aigua	16
5.1. El consum d'energia a la UAB	16
5.2. Actuacions d'eficiència energètica	17
5.3. Campanya de sensibilització "Sumem energies per l'estalvi"	18
5.4. Energies renovables	18
5.5. Gestió de l'aigua	20
6. Gestió de residus i ambientalització	22
6.1. Prevenció de residus d'envasos	22
6.2. Gestió dels residus especials de laboratori	23
6.3. Residus que es poden assimilar als municipals i residus especials	23
6.4. La deixalleria Cerdanyola Campus	24
6.5. Ambientalització dels actes organitzats a la UAB	25
6.6. Compra verda i ambientalització de concursos	26

7. Comunicació i sensibilització ambientals	27
7.1 Punts d'informació ambiental	27
7.2. Nou portal web del medi ambient a la UAB	28
7.3. Butlletí de l'Agenda 21 i web de l'Agenda 21	28
7.4. Voluntariat ambiental	29
7.5. Exposició europea sobre canvi climàtic	29
7.6. Cursos de formació	30
7.7. Campanyes informatives	30
8. Projecte exterior	31
8.1. Col·laboració en projectes externs	31
8.2. Participació en jornades i congressos	32
9. Annexos	34
Annex 9.1. Indicadors de seguiment 2009 i 2010	34

1. Presentació

L'organisme que treballa en l'àmbit de la gestió ambiental de la Universitat és l'Oficina de Medi Ambient (OMA). Amb una periodicitat biennal, l'OMA redacta la memòria d'activitats de la gestió ambiental feta a la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB).

La gestió ambiental s'emmarca dins del **Pla d'acció per a la sostenibilitat ambiental de la UAB**, una eina pràctica que forma part del procés de l'Agenda 21 de la UAB i que estableix les directrius necessàries per tal que totes les activitats de la UAB es facin seguint criteris de sostenibilitat. L'any 2010 ha finalitzat el període d'implantació del Pla d'acció per a la sostenibilitat de la UAB de 2002-2010 i s'ha redactat el nou Pla d'acció per a la sostenibilitat ambiental de 2011-2015.

L'OMA, com a secretaria tècnica del Pla d'acció per a la sostenibilitat ambiental de la UAB, coordina tot el procés de l'Agenda 21 de la UAB. Al mateix temps té un paper molt actiu en els àmbits següents:

- ✓ Gestió de l'entorn agroforestal del campus de Bellaterra.
- ✓ Gestió dels recursos naturals, de l'energia i de l'aigua.
- ✓ Gestió dels residus de laboratori i dels residus que es poden assimilar als municipals.
- ✓ Disseny i implantació de projectes de minimització de residus.
- ✓ Ambientaltització de concursos públics i de compres.
- ✓ Ambientaltització d'esdeveniments.
- ✓ Sensibilització i comunicació ambientals.
- ✓ Col·laboració amb departaments o altres serveis de la UAB en àmbits relacionats amb la gestió ambiental.
- ✓ Col·laboració en projectes ambientals amb institucions i empreses del territori de l'entorn de la UAB.

La memòria d'activitats de la gestió ambiental de la UAB de 2009-2010 descriu les actuacions dutes a terme a la UAB en matèria de medi ambient durant els anys 2009 i 2010.

En aquest document es detallen les actuacions dutes a terme seguint les línies estratègiques del Pla d'acció. En el darrer capítol es recullen les col·laboracions amb altres institucions i la participació de la UAB en seminaris i congressos mitjançant ponències o tallers.

2. L'Agenda 21 de la UAB

La UAB va iniciar el seu procés de l'Agenda Local 21 l'any 1999, emprant la metodologia municipal però adaptant-la a la realitat de la UAB. L'objectiu de l'Agenda 21 era fer una anàlisi integral de la problemàtica ambiental del campus i elaborar un pla d'acció per a la sostenibilitat.

Com a resultat d'aquest procés, l'any 2002 es va aprovar el Pla d'acció per a la sostenibilitat, que marcava les directrius de la gestió ambiental de la UAB per al període 2002-2010.

L'any 2006 es va fer una revisió del Pla d'acció per a la sostenibilitat, per tal de definir els programes i les accions per al tercer període d'implantació, 2007-2010. Aquesta revisió participativa va permetre fer front a les noves necessitats i als nous reptes de la Universitat en el seu camí cap a la sostenibilitat.

Arran del projecte de revisió del Pla d'acció es va crear una pàgina web específica per a l'Agenda 21, www.uab.cat/agenda21, que continua operativa en el dia d'avui amb informació actualitzada periòdicament.

2.1. Pla de Seguiment de l'Agenda 21 de la UAB

El Pla de seguiment té com a objectiu el seguiment i el control de tot el procés d'implantació del Pla d'acció per a la sostenibilitat de la UAB.

Els indicadors de seguiment tenen la funció principal d'avaluar l'avanç de la sostenibilitat de la UAB i reflectir-ne la situació ambiental. En aquest sentit, el Pla d'acció per a la sostenibilitat de la UAB conté actualment 23 indicadors de seguiment. Els informes d'indicadors dels anys 2009 i 2010 es poden consultar al web de la UAB, www.uab.cat/agenda21 (vegeu en l'annex 9.1 els resums dels indicadors dels anys 2009 i 2010).

L'organisme encarregat de coordinar i articular aquest Pla de seguiment és la Comissió de Seguiment de l'Agenda 21 de la UAB, creada l'any 2003. Actualment aquesta comissió està formada per personal acadèmic, personal d'administració i serveis (PAS), estudiants, responsables d'àrees de gestió de la Universitat, empreses externes col·laboradores i representants de cadascuna de les agendes 21 en què territorialment la UAB participa. La Comissió de Seguiment de l'Agenda 21 es reuneix amb una freqüència semestral.

El maig de 2009 es va aprovar la modificació del Reglament de la Comissió, de 2003, per l'Acord 29/2009, de 28 de maig de 2009, del Consell de Govern.

2.2. Balanç d'implantació del Pla d'acció per a la sostenibilitat del període 2007-2010

Durant els anys compresos entre el 2007 i el 2010 s'ha implantat el Pla d'acció per a la sostenibilitat de 2007-2010, que es va elaborar fruit de la revisió del primer Pla d'acció.

Durant aquests quatre anys s'han dut a terme diferents projectes i actuacions per tal de desenvolupar les 61 accions que definia el Pla, i s'ha complert el 74 % del que s'havia planificat.

Un cop finalitzat el període d'implantació s'ha fet un balanç per tal de recollir les iniciatives que s'han fet per cada una de les accions. A l'enllaç següent del web de l'Agenda 21 podeu consultar el document complet del balanç: [Balanç d'implantació del Pla d'acció local per a la sostenibilitat de la UAB, 2007-2010](#).

2.3. Elaboració del nou Pla per a la sostenibilitat ambiental de 2011-2015

La finalitat del nou Pla per a la sostenibilitat ambiental és disposar d'un document de referència i ambicions que marqui les directrius de la gestió ambiental de la Universitat a mitjà termini i doni continuïtat a les polítiques engegades durant el període anterior. Aquest Pla d'acció és una eina pràctica que ha de garantir que es faci una gestió responsable dels aspectes ambientals de la UAB i que ha de donar continuïtat a la trajectòria de la UAB durant els darrers anys.

El nou Pla materialitza el compromís polític de la Universitat en matèria de sostenibilitat ambiental, ja que defineix l'estratègia futura de la institució en l'àmbit de la sostenibilitat ambiental. L'elaboració del Pla d'acció per a la sostenibilitat ambiental està prevista en el Pla director de la UAB per a 2010-2012.

Cal tenir present que la sostenibilitat ambiental és un aspecte transversal que afecta totes les àrees i activitats de la Universitat i, per tant, la implantació del Pla ha d'implicar la institució en tots els àmbits polítics i de gestió.

L'objectiu general és disminuir les emissions globals de gasos amb efecte d'hivernacle (CO₂ equivalent) generades per la UAB durant el període d'implantació del Pla. Es planteja assolir aquest objectiu a partir d'un seguit d'accions programades en la gestió territorial i de la mobilitat, en la gestió de fluxos (energia, aigua i residus) i en l'ambientalització interna.

Diagnosi ambiental

Com a punt de partida per crear el nou Pla d'acció per a la sostenibilitat ambiental es va elaborar un [document de diagnosi](#) per determinar quin era l'estat ambiental de la Universitat l'any 2010. Aquest document de síntesi és una actualització de la diagnosi ambiental de la UAB elaborada l'any 2000.

El document està estructurat en els principals àmbits de gestió ambiental: urbanisme i biodiversitat, transport, mobilitat i accessibilitat, energia, aigua, residus, ambientalització de compres, de serveis i d'actes, comunicació ambiental, i el medi ambient dins l'organització.

Procés de participació i comunicació durant l'elaboració del Pla

En la fase immediatament posterior a l'elaboració de la diagnosi ambiental, durant els mesos d'octubre, novembre i desembre de 2010, es van dur a terme diferents actuacions per a comunicar el procés d'elaboració del Pla a la comunitat universitària, donar a conèixer la diagnosi ambiental i promoure la participació en el disseny del Pla.

La difusió de la diagnosi es va organitzar en cinc setmanes temàtiques, durant les quals es va fer difusió dels cinc àmbits d'acció principals: urbanisme i biodiversitat; energia i aigua; mobilitat i transport; residus i ambientaltització, i comunicació ambiental. Cada setmana es va informar de les principals problemàtiques i dels reptes per cada àmbit, i es va convidar tota la comunitat universitària a fer arribar suggeriments a través del correu electrònic o del blog del Pla d'acció.

La comunicació es va fer emprant mitjans diferents:

- Espais virtuals: web de medi ambient de la UAB (www.uab.cat/mediambient), web de l'Agenda 21 (www.uab.cat/agenda21) i blog del Pla de sostenibilitat (<http://blogs.uab.cat/sostenibilitatuab>), que conté les entrades temàtiques setmanals, en les quals els visitants poden enviar suggeriments i fer comentaris.
- Punts d'informació ambiental: als 15 punts d'informació ambiental situats als diferents centres de la UAB es va exposar un pòster temàtic cada setmana, coincidint amb les setmanes temàtiques del blog.
- Mitjans institucionals: es van publicar notícies tant a la revista oficial de la UAB com al web de la UAB.

Durant el procés de comunicació i participació es van rebre comentaris de la comunitat universitària al blog del Pla d'acció, a banda de diversos correus electrònics amb suggeriments.

Estructura del nou Pla d'acció per a la sostenibilitat ambiental de la UAB

A partir de la diagnosi feta, s'ha elaborat el Pla definint les línies estratègiques, els programes i les accions corresponents.

El Pla manté l'estructura del pla d'acció anterior i s'organitza en una jerarquia amb tres nivells de concreció diferents. Està estructurat en quatre línies estratègiques que contenen diferents programes i que es concreten en accions.

4 línies estratègiques: grans opcions temàtiques d'actuació.
14 programes: àmbits d'actuació en els quals s'estructuren les diferents línies.
39 accions: propostes pràctiques d'actuació ambiental.

Línies estratègiques del Pla d'acció per a la sostenibilitat ambiental de la UAB 2011-2015:

- Línia 1. Territori i biodiversitat.
- Línia 2. Gestió de fluxos: energia, aigua i residus.
- Línia 3. Ambientaltització interna.
- Línia 4. Comunicació i sensibilització ambientals.

3. Territori i biodiversitat

Els espais agroforestals de la UAB ocupen una extensió d'unes 164 hectàrees, que representa el 60 % de la superfície total del campus de la UAB. La UAB treballa per a fer una gestió ambiental activa d'aquests espais, per tal de mantenir-ne i millorar-ne l'estat ecològic i fomentar-ne el coneixement entre la comunitat universitària.

Aquests espais tenen una funció important de connectivitat ecològica amb altres espais naturals propers, en tant que representen espais verds dins un sistema urbanístic i una xarxa d'infraestructures viàries molt densa i complexa. També són interessants pel fet que són un lloc de descans, de nidificació i d'apropiació alimentària per a un ample ventall d'espècies animals.

La seva conservació requereix l'establiment d'estratègies per al manteniment de la connectivitat ecològica dins i fora del campus, el manteniment de zones obertes (conservant els camps de conreu) i la gestió sostenible dels boscos, així com la conservació de fragments de vegetació de ribera que encara hi resten i d'altres elements d'interès remarcable

3.1. Revisió del Pla de gestió dels espais agroforestals

S'ha fet una revisió del Pla de gestió dels espais agroforestals (PGAF) elaborat l'any 2001, amb el suport de l'Obra Social de Caixa de Catalunya.

Els objectius operacionals del PGAF de 2010 són:

- Mantenir els camps de conreu i millorar altres zones obertes del campus.
- Planificar el territori amb criteris de sostenibilitat.
- Fer una gestió forestal sostenible.
- Millorar l'estat de les rieres del campus.
- Ordenar l'ús públic i coordinar el manteniment dels espais agroforestals.
- Gestionar les zones enjardinades amb criteris de sostenibilitat.
- Conèixer i valorar la biodiversitat del campus.

3.2. Actuacions als espais forestals i enjardinats afectats per la ventada del gener de 2009

A conseqüència de la forta ventada del dia 24 de gener de 2009 van caure uns 1.500 arbres (majoritàriament pins blancs) i nombroses branques arreu dels terrenys del campus de Bellaterra. L'empresa Talher, que s'encarrega de la

jardineria de la UAB, va anar retirant i replantant arbres caiguts a les zones enjardinades.

Pel que fa a les zones forestals, 13 hectàrees van quedar força malmeses. Les tasques de retirada d'arbres les va dur a terme l'empresa Talher i dues brigades contractades pel Departament de Medi Ambient i Habitatge. L'objectiu principal d'aquestes actuacions va ser reduir el risc d'incendis forestals abans de l'arribada de l'estiu.

Imatge 1. Treballadors fent tasques de neteja forestal.

D'altra banda, al final de l'any 2010 es va dur a terme una tala d'arbres amb risc elevat de caiguda a l'eix Central del campus, entre els edificis B i C. També per motius de seguretat, es va fer una intervenció en el tram de l'eix Central que passa pel costat de la riera de Can Magrans, entre la rotonda que va al Rectorat i el pont dels Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya. La intervenció en aquesta zona va consistir a fer una poda de reducció de capçada dels pollancres, a més de la tala d'arbres que presentaven un risc elevat de caiguda.

3.3. Gestió i visites als itineraris de natura

El campus de Bellaterra disposa de dos itineraris de natura senyalitzats, l'itinerari de Can Magrans i l'itinerari de Can Domènec, que transcorren pels espais naturals més ben conservats del campus.

Per tal de millorar l'estat dels itineraris, durant els anys 2009 i 2010 s'hi van dur a terme diferents actuacions de millora (neteja, reposició de senyals, etc.).

Durant els anys 2009 i 2010 es van fer cinc visites guiades als itineraris de natura, destinades tant a membres de la comunitat universitària com a altres col·lectius externs. La mitjana de participants en les visites va ser d'unes vint persones.

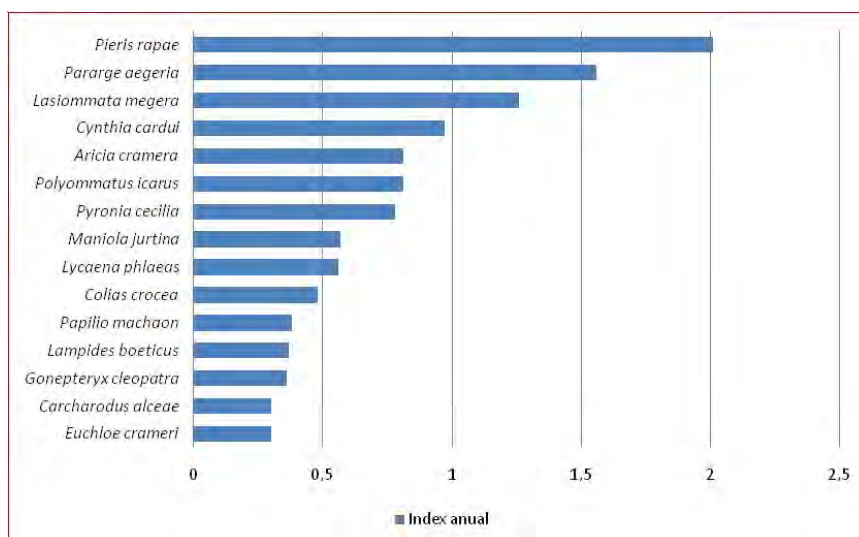
Imatge 2. Visita guiada a l'itinerari de natura de Can Domènec, dins del programa Universitat a l'Abast de la UAB.

3.4. Butterfly Monitoring Scheme

L'any 1994 es va iniciar, a Catalunya, un projecte de seguiment de les poblacions de papallones, el Catalan Butterfly Monitoring Scheme (CBMS). El CBMS té com a objectiu fer el seguiment de les espècies de papallones diürnes de diferents transsectes fixos, per aprofitar-ne el seu caràcter bioindicador. Fins a la temporada present s'han recollit dades en més de cent estacions, 68 de les quals han funcionat durant el 2010.

La UAB es va incorporar a la xarxa CBMS l'any 2005, donant suport a la realització d'un transsecte al campus, que transcorre per l'itinerari blau de natura, en zones de boscos i conreus situats al nord-oest del campus. Aquest transsecte es divideix en deu seccions i té un recorregut d'1,5 km.

Les espècies de papallones més abundants al campus estan presents en molts llocs de Catalunya, però també hi ha algunes papallones pròpies d'ambients mediterranis. En el període 2005-2010 s'han comptat 5.151 papallones al campus i una mitjana anual de 859 exemplars. En els mostrejos del BMS de la UAB s'han detectat un total de 47 espècies de papallones i una mitjana anual de 32 espècies.

Gràfic 1. Les quinze espècies amb els índexs anuals d'abundància més alts al transsecte de la UAB.

Font: CBMS.

3.5. Gestió sostenible de les zones enjardinades

L'any 2007 es va crear un grup de treball encarregat d'incorporar gradualment criteris de sostenibilitat a les zones ornamentals i enjardinades del campus. Aquest grup està format per professorat de la UAB i per personal tècnic de la Unitat d'Infraestructures i de Manteniment i de l'Oficina de Medi Ambient.

Les directrius de jardineria sostenible establertes inclouen la utilització preferent d'espècies autòctones, ben adaptades al campus i no al·lèrgiques, l'increment de la biodiversitat, la reducció i l'optimització de l'ús de l'aigua i la tendència al manteniment mínim.

Exemples d'aquests criteris són la plantació d'espècies més adaptades a la zona (liquidàmbars, arbres de les tulipes, roures, plantes aromàtiques...) i la reforma de dues rotondes a l'eix Nord, de les quals s'ha tret la gespa, que s'ha substituït per pedra volcànica i plantes aromàtiques, de manera que ja no caldrà regar-les.

L'any 2010, amb l'objectiu de conèixer i valorar la biodiversitat del campus, es va fer un estudi de les diferents espècies d'orquídies presents actualment al campus de Bellaterra. En concret es va constatar la presència de cinc espècies diferents d'orquídies. A la primavera es van observar *Ophrys sphegodes*, *Ophrys apífera*, *Serapias parviflora* i *Serapias vomeracea*. A la tardor es va observar *Spiranthes spiralis*. L'espècie més primerenca, pel que fa a la floració, i més abundant és l'abellera (*Ophrys sphegodes*), mentre que les espècies més interessants en l'aspecte ecològic pertanyen al gènere *Serapias*.

4. Transport, mobilitat i accessibilitat

La ubicació suburbana del campus de la UAB, el seu disseny i l'activitat que s'hi desenvolupa en condicionen les pautes de mobilitat.

La UAB es troba en una zona periurbana, la qual cosa provoca que els usuaris s'hagin de desplaçar de les seves poblacions d'origen al campus. A més, l'activitat que s'hi desenvolupa té un ritme diari i, per tant, comporta una mobilitat diària de la comunitat universitària.

Les polítiques en aquest camp es basen a fomentar opcions de mobilitat sostenible i tenen per elements principals la promoció de la utilització de la xarxa de transport públic i la millora de l'accessibilitat al campus.

El 2007 es va crear la Unitat de Gestió de la Mobilitat, que s'encarrega de la mobilitat i el transport a la Universitat.

4.1. Implantació del Pla de mobilitat de la UAB 2008-2014

L'any 2009 es va començar a aplicar el Pla de mobilitat de la UAB per al període 2008-2014, que va ser aprovat el novembre de 2008 per la Generalitat de Catalunya, l'Autoritat del Transport Metropolità (ATM) i la Universitat Autònoma de Barcelona.

L'objectiu principal del Pla de mobilitat és minimitzar els dèficits d'accessibilitat de la Universitat per la localització del campus i per la configuració territorial de les xarxes de transport; és a dir, que tothom que vulgui estudiar o treballar al campus de la UAB ho pugui fer en les millors condicions de preu i de comoditat, independentment de les seves possibilitats de mobilitat, i de la manera més sostenible possible.

4.2. Millora i foment del transport públic

Durant aquests dos anys s'ha millorat la cobertura de transport públic del campus incrementant les línies interurbanes d'autobús i augmentant el nombre de trens dels Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC) en hora punta.

A més, el febrer de 2010 ha entrat en funcionament el nou servei d'autobús intern de la UAB. El nou servei ha augmentat el nombre de línies de dues a cinc i ha incorporat més parades per tal de garantir una connexió ràpida i còmoda amb l'estació de Renfe i entre tots els edificis de la Universitat, amb una freqüència d'entre 10 i 20 minuts durant la major part del dia. A més, el

nou servei ha permès incorporar vehicles més moderns i més accessibles, que faciliten la mobilitat de tots els usuaris del campus.

4.3. Millora de l'accessibilitat a peu i en bicicleta

Durant el 2009 i el 2010 s'han fet diferents actuacions per a fer un campus més accessible i transitable a peu i en bicicleta:

- S'ha executat la primera fase del projecte de pacificació de l'eix Central (tram que va de la rotonda del Rectorat a la plaça Cívica).
- S'ha construït el segon tram del camí de connexió entre el pont de l'autopista AP-7 i el campus.
- S'han fet múltiples actuacions d'arranjament de voreres i altres espais del campus.
- S'ha instal·lat senyalització per als vianants arreu del campus.
- Amb l'objectiu d'assolir l'accessibilitat universal s'han fet actuacions d'adaptació diverses a l'espai públic (voreres, guais, etc.) i als edificis (rampes, baranes, ascensors, etc.).

4.4. Foment d'un ús racional del vehicle privat

Un dels objectius del Pla de mobilitat és regular l'ús del cotxe al campus. S'han fet actuacions de regulació de les zones d'aparcament: s'han eliminat places d'aparcament per a garantir els drets d'altres usuaris (voreres, parades d'autobús, etc.), s'han protegit diversos espais de l'aparcament indegut i s'han adequat espais lliures que es feien servir com a aparcaments.

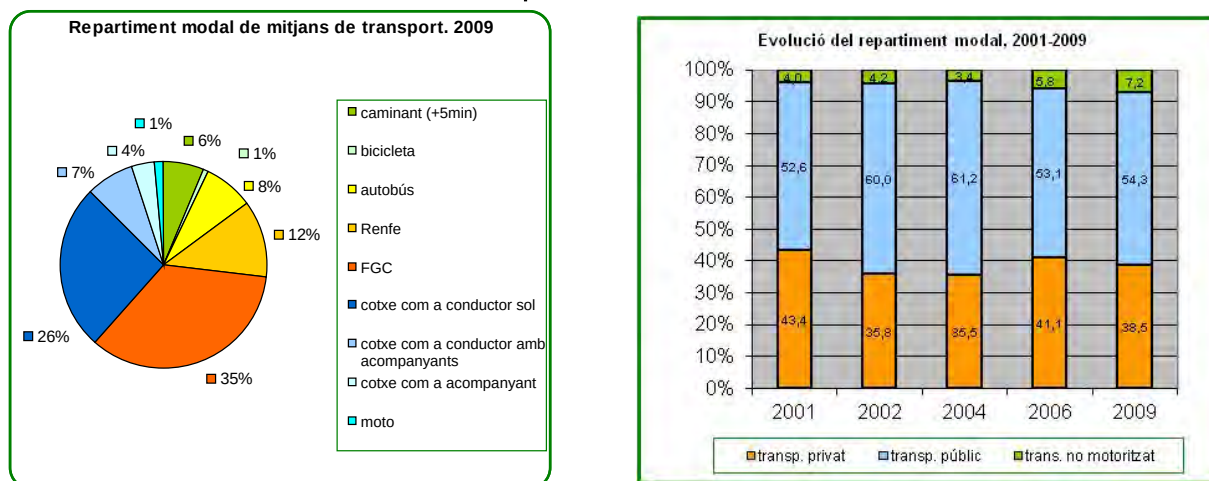
S'ha iniciat el procés de reserva de l'aparcament de la plaça Cívica per als usuaris de la comunitat universitària. A més, s'ha iniciat el debat sobre la gestió de l'aparcament a la Taula de la Mobilitat.

4.5. Hàbits de mobilitat de la comunitat universitària

D'ençà de l'any 2001 la UAB ha fet estudis basats en enquestes, anomenats *Hàbits de mobilitat de la comunitat universitària de la UAB*, que descriuen les característiques de la mobilitat de la comunitat universitària. Aquests estudis es duen a terme amb una freqüència biennal.

El darrer estudi, de 2009, fou elaborat pel Grup d'Estudis de Mobilitat, Transport i Territori (GEMOTT) per encàrrec de la Unitat de Gestió de la Mobilitat. L'enquesta indica que un 54,3 % de la comunitat universitària accedeix al campus en transport públic, mentre que el 38,5 % utilitza vehicles privats motoritzats i un 7,2 % utilitza mitjans de transport no motoritzats.

Gràfic 2. Evolució del repartiment modal del 2001 al 2009.

Font: Unitat de Gestió de la Mobilitat (Direcció d'Arquitectura i Logística).

4.6. Setmana de la Mobilitat Segura i Sostenible

Els mesos d'octubre dels anys 2009 i 2010 va tenir lloc, com en anys anteriors, la Setmana de la Mobilitat Sostenible i Segura. D'aquesta manera la UAB s'uneix cada any al projecte de la Setmana de la Mobilitat Segura i Sostenible, que es duu a terme el setembre de cada any a nombroses ciutats catalanes i europees.

Durant aquesta setmana es va fer difusió de la iniciativa mitjançant pancartes i pòsters arreu del campus. A més, es van fer diferents activitats per promocionar l'ús de la bicicleta i del transport públic. Conferències, exposicions, revisions de bicicletes o curses de transport, entre altres activitats, van configurar el programa d'aquesta setmana de reflexió entorn de diferents opcions de mobilitat més respectuoses amb el medi ambient i amb les persones.

Imatge 3. Imatge de la Setmana de la Mobilitat Sostenible i Segura de la UAB.

4.7. Millora de la informació sobre mobilitat i transports

El 2009 es va editar i distribuir a tota la comunitat universitària la *Guia de transport sostenible de la UAB*.

L'any 2010 es va posar en funcionament el nou web de mobilitat de la Universitat: <http://www.uab.cat/accessibilitat-transports/>.

També s'han editat diferents plànols informatius del campus per posar als OPIS, i plànols dels accessos en bicicleta.

A més, la Taula de la Mobilitat de la UAB s'ha consolidat com l'òrgan de participació de la UAB en matèria de mobilitat.

4.8. Foment de l'ús d'energies alternatives per al transport

4.8.1. Vehicles elèctrics

Els dos cotxes elèctrics de què disposa la UAB s'utilitzen per a desplaçaments per l'interior del campus del personal de la UAB.

El 29 de maig de 2009 el campus de Bellaterra de la Universitat Autònoma de Barcelona va acollir la sortida de la novena edició del Ral·li Solar Europeu Phebus. Els participants del ral·li van fer un recorregut de 400 quilòmetres des de la UAB fins a la ciutat francesa de Tolosa.

Aquest ral·li està dissenyat perquè hi participin tot tipus de vehicles d'emissió zero o d'emissió local zero: prototips solars, vehicles elèctrics, bicicletes elèctriques, etc. És un ral·li divulgatiu que vol acostar a l'opinió pública els avantatges i els inconvenients dels vehicles solars i elèctrics, per promoure alternatives de transport més sostenible.

En total hi van participar una trentena de vehicles. La UAB també va participar en les primeres etapes del ral·li amb els dos vehicles elèctrics de la seva flota interna.

Imatge 4. Vehicle elèctric a la sortida del Ral·li Solar Phebus a la UAB.

5. Gestió de l'energia i de l'aigua

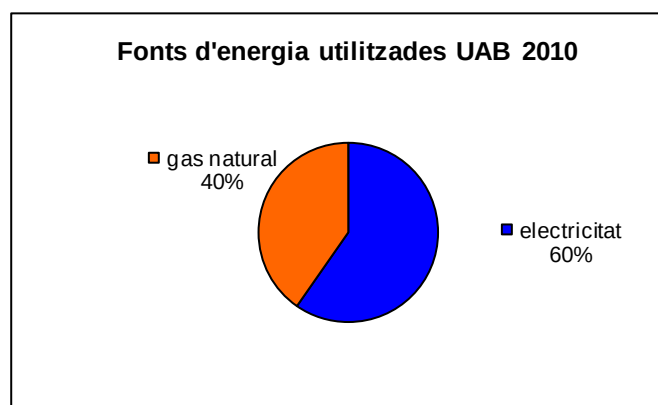
L'activitat diària de la universitat comporta un consum d'energia i d'aigua molt elevat. La gestió d'aquests recursos naturals és una de les principals línies estratègiques del Pla d'acció per a la sostenibilitat ambiental de la UAB. Per assegurar la gestió correcta d'aquests recursos amb l'objectiu de millorar-ne l'eficiència i reduir el consum, es fan de manera continuada una sèrie d'actuacions encaminades a millorar les instal·lacions i els edificis de la UAB i a fomentar actituds responsables entre la comunitat universitària pel que fa a l'ús d'aquests recursos.

5.1. El consum d'energia a la UAB

Una de les línies en què treballa la nostra universitat és la de vetllar per un consum responsable de l'energia, millorant l'eficiència energètica de les instal·lacions i fomentant pràctiques responsables amb l'ús d'energia.

El consum energètic va destinat principalment als usos següents: il·luminació, instal·lacions i aparells elèctrics, i sistemes de refrigeració i de calefacció. Les fonts d'energia emprades a la UAB són les que es mostren en el gràfic següent.

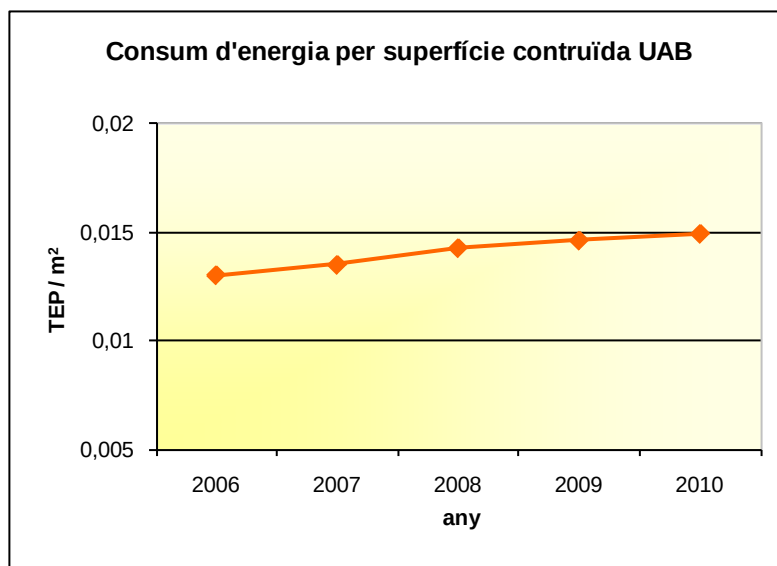
Gràfic 3. Composició de les principals fonts energètiques que es consumeixen al campus de la UAB.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Àrea de Serveis Logístics i Administració (Direcció d'Arquitectura i Logística).

En els darrers cinc anys el consum ha augmentat un 23 % en xifres absolutes i un 15 % en el cas del consum d'energia per unitat de superfície.

Gràfic 4. Consum d'energia (gas natural i electricitat) per unitat de superfície construïda a la UAB (2006-2010).

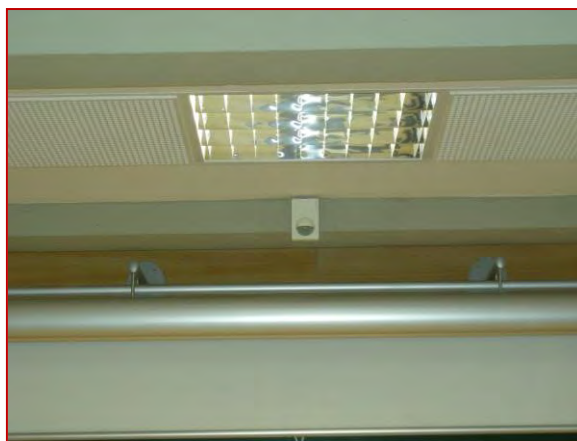

TEP: tones equivalents de petroli.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Àrea de Serveis Logístics i d'Administració (Direcció d'Arquitectura i Logística).

5.2. Actuacions d'eficiència energètica

L'any 2009 la Direcció d'Arquitectura i Logística (DAL) va dur a terme diferents actuacions per a millorar l'estalvi energètic dels edificis, de les quals destaquen: la instal·lació de detectors de presència i de vàlvules de zona als radiadors (per tancar els radiadors de les aules de manera independent de la climatització general) en reformes d'aularis; la instal·lació de detectors de presència i crepusculars en passadissos per a garantir l'apagada dels llums quan hi ha prou llum natural a l'exterior o no hi ha ningú en aquests espais; la il·luminació d'un tram de l'eix Central mitjançant tecnologia LED (díode emissor de llum), que estalvia més d'un 50 % del consum propi dels fanals convencionals, i la millora de l'aïllament de canonades de distribució d'aigua calenta als radiadors.

Imatge 5. Sistema d'il·luminació mitjançant un detector de presència a una aula.

Els anys 2009 i 2010, l'OMA i la DAL han començat a fer avaluacions energètiques a diferents edificis. Les avaluacions tenen com a objectiu estudiar els edificis des del punt de vista energètic i proposar millores d'estalvi d'energia. Les avaluacions consten d'una visita tècnica i també d'una avaluació per a conèixer els hàbits de gestió energètica dels edificis. L'any 2010 s'han fet avaluacions energètiques a quatre edificis de la UAB.

5.3. Campanya de sensibilització “Sumem energies per l'estalvi”

Per fer front al repte d'estalviar energia, a finals de l'any 2008 la UAB va dur a terme una campanya d'informació i sensibilització ambientals per a promoure l'estalvi energètic a la Universitat. Amb el lema «**Sumem energies per l'estalvi**» es volia conscienciar de l'elevat consum d'energia que es fa a la UAB i fomentar actituds responsables d'estalvi, tant de la Universitat com a institució com de tota la comunitat universitària.

Aquesta campanya, coordinada per l'Oficina de Medi Ambient i la Direcció d'Arquitectura i Logística, s'emmarcava dins del Pla d'acció per a la sostenibilitat de la UAB, i va tenir el suport de l'Obra Social de la Caixa de Catalunya.

Durant els mesos que va durar la campanya es van editar diferents materials informatius amb consells i bones pràctiques ambientals, perquè tothom s'hi impliqués i sumés forces per a fer un ús més eficient de l'energia a la UAB. La difusió es va fer mitjançant el web i els plafons d'informació ambiental instal·lats en diferents punts de la Universitat.

Tres pràctiques molt senzilles que sumen un gran estalvi

La idea que transmet el logotip de la campanya és que fer un ús més responsable de l'energia a la Universitat és en mans de tots nosaltres. Petites accions com, ara apagar els ordinadors i els aparells elèctrics quan no els estiguem utilitzant, regular adequadament la temperatura dels aparells de climatització o apagar els llums quan marxem d'un espai, poden comportar un gran estalvi si tothom les posa en pràctica.

Imatge 6. Logotip de la campanya d'estalvi d'energia.

5.4. Energies renovables

La Universitat té diferents instal·lacions d'energies renovables. La instal·lació fotovoltaica de la plaça Cívica és un exemple clar de l'aposta de la UAB per fomentar les energies renovables i forma part d'una xarxa de centrals fotovoltaiques del projecte europeu univERSol.

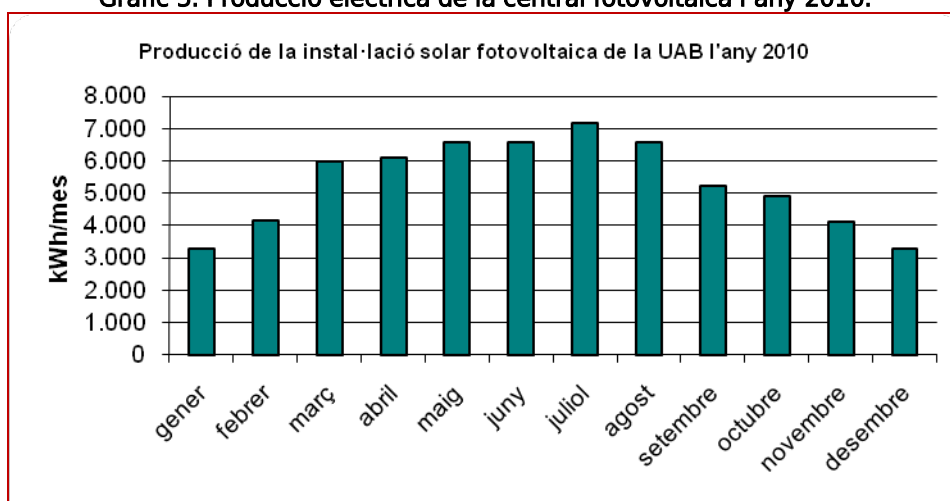

La UAB fa el seguiment del funcionament de la instal·lació fotovoltaica, el control d'incidències i el manteniment. L'any 2009 va finalitzar la substitució dels mòduls fotovoltaics iniciada arran d'un problema de fabricació detectat l'any 2007.

Imatge 7. Instal·lació solar fotovoltaica de la plaça Cívica.

L'any 2009 es van produir 64.333 kWh d'energia elèctrica i l'any 2010 la producció va ser de 64.100 kWh (*vegeu el gràfic 5*). Aquesta electricitat es va vendre a la companyia elèctrica. Al web www.xarxasolar.net es poden consultar en línia les dades de producció diària de la instal·lació.

Gràfic 5. Producció elèctrica de la central fotovoltaica l'any 2010.

Font: OMA a partir de les dades extretes de www.xarxasolar.net.

L'any 2005 va entrar en funcionament la primera instal·lació de plaques solars tèrmiques per a l'aigua calenta sanitària del Servei d'Activitat Física (SAF) de la UAB. Els col·lectors solars tèrmics estan instal·lats sobre la coberta de la sala de *fitness*, integrats arquitectònicament a l'edifici. L'any 2008 va entrar en funcionament una segona instal·lació solar tèrmica al SAF. La instal·lació està ubicada sobre la coberta de la sala de calderes del poliesportiu.

Les instal·lacions produeixen aigua calenta sanitària que s'utilitza a les dutxes dels vestidors. Cadascuna de les instal·lacions té una superfície de 60 m² de col·lectors solars i evita el consum anual de 5.000 m³ de gas natural, la qual cosa implica un estalvi anual d'emissions a l'atmosfera de 15 tones de CO₂.

A més, des de l'any 2007 hi ha instal·lats col·lectors solars a diferents edificis de la Vila Universitària, concretament als blocs d'apartaments L i M (reformats) i als nous apartaments construïts l'any 2009.

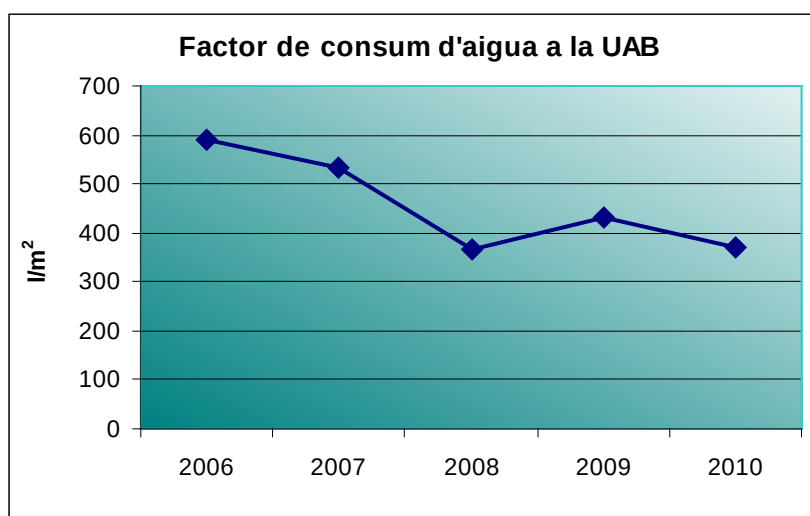

Imatge 8. Col·lectors solars tèrmics a la Vila Universitària. Mòduls L i M.

5.5. Gestió de l'aigua

Tot i l'augment de la superfície construïda, el consum d'aigua d'ençà de l'any 2002 ha anat disminuint any rere any. En aquest sentit, les mesures que han estat més efectives en la disminució del consum d'aigua són les actuacions dirigides a evitar les pèrdues per fuites en la xarxa de distribució. Malgrat això, convé afegir que la disminució del consum d'aigua l'any 2008 és deguda a l'aplicació de mesures de limitació d'ús d'aigua potable per a determinats usos, i també a la gran conscienciació de tots els usuaris durant el període de sequera que va patir Catalunya el 2007 i, encara més agreujat, el 2008.

Gràfic 6. Consum d'aigua per superfície construïda a la UAB (2006-2010).

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Àrea de Serveis Logístics i d'Administració (Direcció d'Arquitectura i Logística).

5.5.1. Mesures d'estalvi d'aigua

D'ençà de la sequera que es va patir a Catalunya l'any 2007 i, especialment, el 2008, la UAB va adoptar mesures d'estalvi que han tingut continuïtat en el temps:

- Regar al mínim imprescindible amb aigua de la xarxa d'abastament en llocs que tenen sistema de goteig o d'aspersió.
- En llocs que no tenen sistema de goteig o d'aspersió, regar amb aigua d'un pou de la UAB i amb aigua pluvial que s'emmagatzema al dipòsit del Parc Mòbil.
- Controlar els consums i fer un seguiment de possibles fuites.
- Implementar una jardineria més sostenible.

5.5.2. Recuperació d'aigües pluvials

S'ha ampliat la recollida d'aigua pluvial de la coberta del Parc Mòbil per al reg de zones enjardinades. Amb aquesta acció, actualment es recull aigua de la meitat de la coberta i s'emmagatzema en un dipòsit annex a l'edifici.

D'altra banda, l'Institut de Ciència i Tecnologies Ambientals (ICTA) està duent a terme estudis per avaluar la qualitat de l'aigua pluvial del campus. En particular, l'any 2009 es van estudiar diferents tipus de cobertes.

5.5.3. Proves pilot de dispositius per estalviar aigua

Durant sis mesos de l'any 2009 es van instal·lar, en dos lavabos del campus de la UAB, uns urinaris que no consumeixen aigua ni usen productes químics. Els urinaris porten un cartutx que reté les olors i condueix l'orina cap al desguàs sense necessitat d'aigua. Aquests urinaris tenen el distintiu de garantia de qualitat ambiental de la Generalitat de Catalunya. Com a resultat de la prova pilot, a la UAB aquests urinaris només són viables en nuclis de lavabo en què l'ús sigui elevat (més de 130 usos al dia).

A l'inici de l'any 2010, es va fer una prova pilot d'instal·lació de sensors de pluja per a disposar d'un sistema de reg més eficient i es van obtenir resultats favorables. Aquest sistema permet aturar el reg en cas que detecti que està plovent en aquell indret. La mesura s'anirà implantant en les zones de reg amb programació automàtica.

6. Gestió de residus i ambientalització

Un dels principals impactes ambientals derivats de l'activitat diària de la UAB és la generació de residus, tant de residus que es poden assimilar als municipals com de residus especials. Per tant, una línia de treball important és gestionar correctament aquests residus i fomentar iniciatives de reutilització i minimització. Aquestes iniciatives es detallen al llarg d'aquest capítol.

6.1. Prevenció de residus d'envasos

L'any 1999 la UAB va començar a introduir sistemes de reducció de residus al servei de venda automàtica de begudes, com ara els envasos retornables de vidre o l'opció sense got per a les begudes calentes.

En aquesta línia, el 2008 la UAB va dissenyar la gotimplora, un envàs reutilitzable i apte per a l'ús alimentari format per una ampolla i un got. La gotimplora es va repartir als membres de la comunitat universitària el 2008 i als estudiants de nou accés els cursos 2008-2009 i 2009-2010.

L'any 2009 el projecte de la gotimplora va guanyar una menció especial en la categoria d'estratègies de la convocatòria dels premis 2009 de Disseny per al Reciclatge, que premien productes reciclats o reciclables i que convoca l'Agència Catalana de Residus.

El desembre de 2009, la gotimplora va rebre un dels cinc premis Acció 21 que atorga el Consell Municipal de Medi Ambient i Sostenibilitat de l'Ajuntament de Barcelona, pel fet de ser una iniciativa que implica tota la comunitat universitària en l'ús responsable de l'aigua, la reducció del consum de recursos i la minimització dels residus.

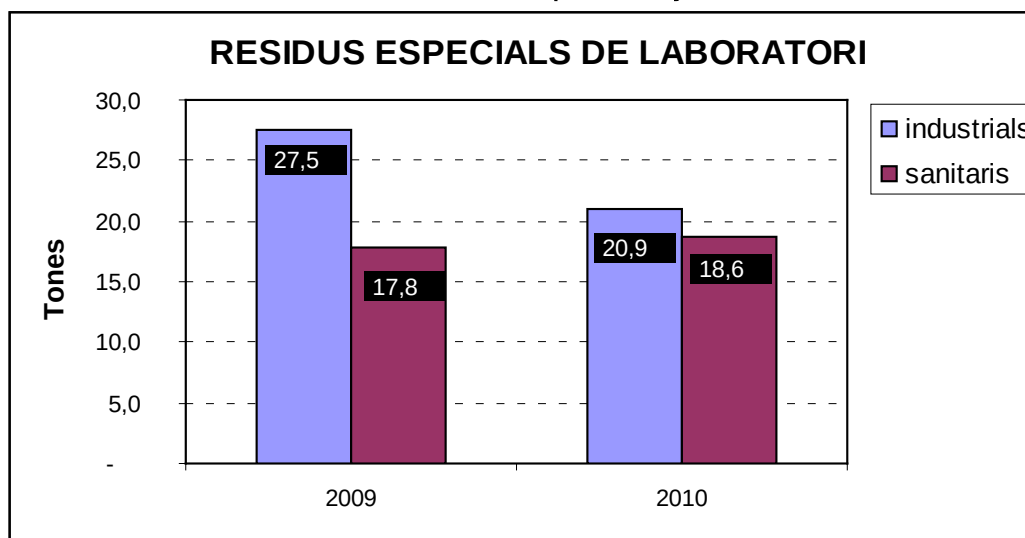

Imatge 9. Gotimplora.

6.2. Gestió dels residus especials de laboratori

L'any 2009 es va elaborar un nou concurs per adjudicar el servei de recollida i tractament de residus especials a la UAB. Aquest nou concurs ha introduït millores respecte a l'anterior en termes de classificació i separació de residus, entre altres aspectes. A més, el nou concurs ha suposat una davallada del cost mitjà per residu especial transferit a les plantes de tractament.

Gràfic 7. Volum de residus especials de laboratori recollits selectivament al campus els anys 2009 i 2010.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per les empreses gestores.

Nota: les dades de 2010 es corresponen amb les recollides realitzades fins al mes d'octubre inclòs.

6.3. Residus que es poden assimilar als municipals i residus especials

Una universitat de campus com la UAB genera una gran quantitat i diversitat de residus i cal garantir que se'n faci una gestió correcta. Per això hi ha diferents circuits de recollida selectiva segons el tipus de residus. En aquest apartat es presenten les dades corresponents a les quantitats recollides de cada fracció.

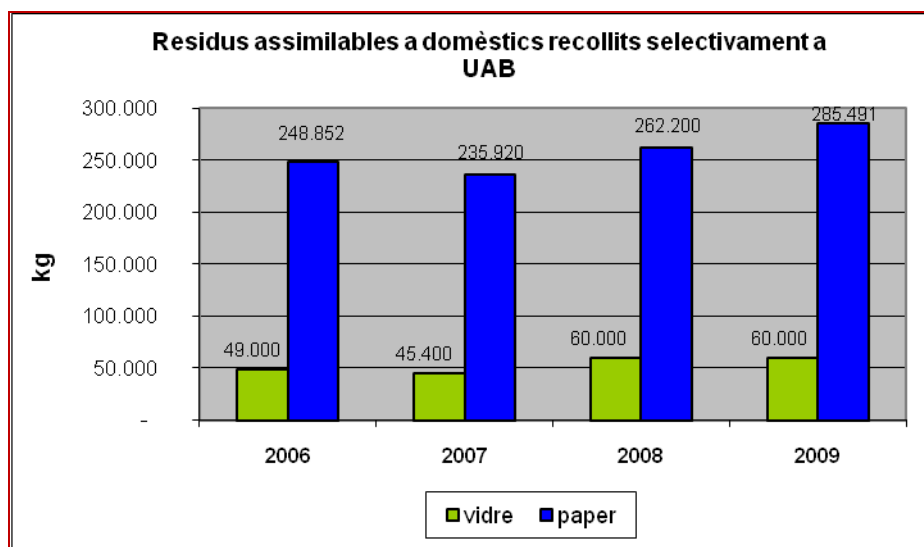
Paper i cartró

El paper i el cartró tenen un circuit de recollida selectiva establert que inclou els bujols interiors de 240 litres per a la recollida del paper i contenidors exteriors de 1.100 litres per al cartró.

Vidre

Els residus de vidre es recullen en bujols situats a l'interior dels edificis i, un cop plens, es buiden als contenidors de tipus iglú que hi ha a les zones exteriors.

Gràfic 8. Paper, cartró i vidre recollits selectivament al campus de la UAB (2006-2009) (kg).

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per UTE Selectives i l'Ajuntament de Cerdanyola del Vallès, i Santos Jorge.

Matèria orgànica – Fracció orgànica

La fracció orgànica es recull a les zones de treball intern dels bars i restaurants del campus i, a les llars de la Vila Universitària i a les cases SERT.

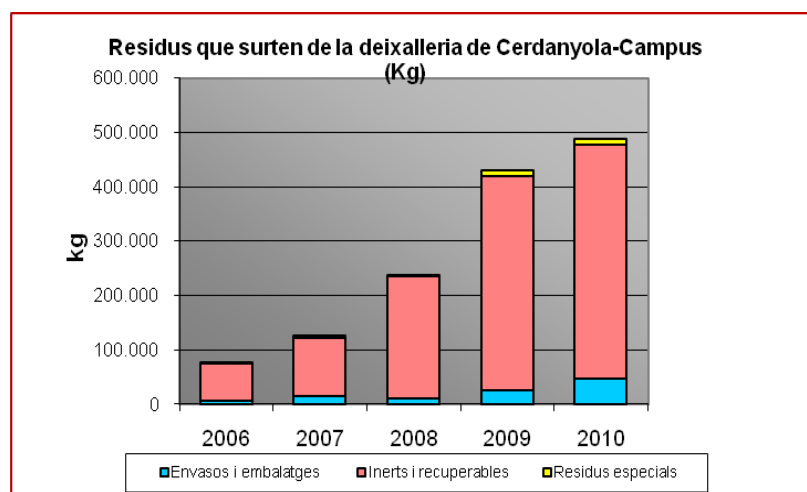
Tònners

Els tòners d'impressora, un cop s'han gastat, arriben a la botiga ABACUS de la plaça Cívica, que se n'encarrega del reciclatge.

6.4. La deixalleria Cerdanyola Campus

La deixalleria Cerdanyola Campus dona servei a tota la comunitat universitària i facilita l'aportació de residus voluminosos i material informàtic obsolet, entre altres materials. Des de l'any 2000, l'establiment d'un procediment que regula l'aportació d'aquests residus ha facilitat i agilitat la gestió correcta de gran part dels residus voluminosos que es produeixen al campus de Bellaterra.

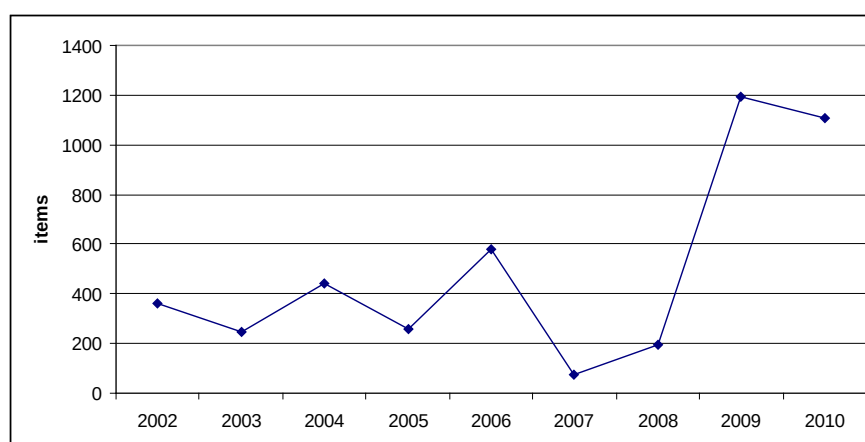
Gràfic 9. Quantitat de residus que surten de la deixalleria, segons la tipologia (2006-2010) (kg).

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'empresa TERSA (www.deixalleries.com).

El servei de borsa de material reutilitzable de la deixalleria Cerdanyola Campus ofereix la possibilitat de reutilitzar aquells materials que són residus i que estan en bon estat. Es tracta d'un servei gratuït al qual té accés tant la comunitat de la UAB com qualsevol altra persona de fora de l'entorn de la UAB.

Gràfic 10. Material adjudicat per la borsa de material reutilitzable en unitats (2002-2010).

Font: Oficina de Medi Ambient.

6.5. Ambientaltització dels actes organitzats a la UAB

La UAB disposa del programa UAB – CO₂ = UAB + Sostenible, que té per objectiu introduir criteris de sostenibilitat en l'organització i la celebració dels actes que duu a terme la nostra universitat (congressos, jornades, seminaris, festes, etc.). El projecte consisteix a establir un mecanisme per tal que els departaments, els serveis i les àrees, i també les fundacions i les entitats vinculades amb la UAB, puguin reduir i compensar les emissions de CO₂ que es deriven dels actes que organitzen.

En el marc d'aquest programa, la UAB ha treballat coordinadament amb l'Agència de Promoció d'Activitats i de Congressos (APAC) i amb altres agents implicats en l'organització d'actes a la UAB, com ara la Casa Convalescència, l'Hotel Campus o els organitzadors professionals de congressos, per introduir criteris ambientals en la seva activitat.

6.6. Compra verda i ambientalització de concursos

Des de fa uns anys es treballa per ambientalitzar els plecs de condicions tècniques dels concursos públics d'adjudicació de serveis d'empreses externes. Per exemple, en els concursos de reprografia, es determina que les fotocòpies que es facin a la UAB siguin amb paper reciclat i a doble cara, i en els concursos dels serveis de venda automàtica de begudes i menjar, que s'incorporin criteris ambientals orientats a minimitzar els residus d'envasos i fomentar-ne la reutilització.

En aquest àmbit, el 2009 es va redactar el plec de condicions tècniques per a la recollida de residus especials de laboratoris amb criteris ambientals. El 2010 es van introduir requeriments ambientals al concurs per al nou edifici que acollirà l'Institut de Ciència i Tecnologies Ambientals i l'Institut Català de Paleontologia, ICTA-ICP.

7. Comunicació i sensibilització ambientals

En la gestió ambiental de la Universitat és cabdal que la comunitat universitària participi en el projecte. Cal que tots els projectes ambientals tinguin un clar vessant educatiu i sensibilitzador, que permeti que els membres de la comunitat universitària siguin conscients de les problemàtiques ambientals actuals i de les iniciatives que es duen a terme a la universitat per a fer-ne una gestió correcta. Aquesta sensibilització té l'objectiu de millorar les conductes individuals i col·lectives, per a assolir una universitat més sostenible.

7.1 Punts d'informació ambiental

El 2009 es van instal·lar quinze punts d'informació ambiental en els diferents centres de la UAB. En aquests punts s'hi pot trobar informació ambiental institucional i campanyes de sensibilització ambiental que són actualitzades periòdicament.

Aquest projecte s'emmarca dins la línia estratègica de participació i sensibilització ambiental del Pla d'acció per a la sostenibilitat de la UAB, en el qual s'inclou com a acció prioritària (acció número 57) **establir una xarxa de punts d'informació ambiental** on s'informi periòdicament i de manera actualitzada sobre els principals paràmetres ambientals de la UAB (projectes d'eficiència energètica, gestió de residus, mecanismes d'estalvi d'aigua, etc.).

L'objectiu d'aquesta actuació és disposar d'un espai fix d'informació que faciliti la difusió de diferents projectes ambientals a tota la comunitat universitària.

Imatge 10. Imatge d'un punt d'informació ambiental

➤ Situació dels punts d'informació ambiental

- Facultat de Ciències de l'Educació: a l'edifici G6, primera planta.
- Facultat de Traducció i d'Interpretació: a la zona de les màquines expenedores.
- Facultat de Filosofia i Lletres: al vestíbul d'entrada.
- Facultat de Ciències Econòmiques i Empresarials: al vestíbul, al costat de les màquines expenedores.
- Facultat de Dret: davant de la Biblioteca de Ciències Socials.
- Facultat de Medicina: al passadís de les aules de la planta 0.
- Facultat de Ciències de la Comunicació: al passadís de les aules de la primera planta.
- Servei Assistencial de Salut: a la sala d'espera.
- Facultat de Veterinària: al costat de l'entrada del bar.
- Rectorat: al passadís de la planta 0.
- Escola Universitària d'Estudis Empresarials de Sabadell i Escola Universitària d'Informàtica: a l'entrada de la zona on hi ha les màquines expenedores.
- Escola Tècnica Superior d'Enginyeria: al passadís del costat del vestíbul, davant la fotocopiadora.
- Facultats de Biociències i Ciències: un PIA situat al passadís que va del vestíbul a la Gestió Acadèmica (planta 1) i un altre al passadís que hi ha abans de l'entrada de la torre C-5 imparells.
- Escola de Postgrau: a la planta 1.

Durant el 2009 i el 2010 s'han elaborat diferents campanyes i materials d'informació, que s'han difós als punts d'informació ambiental.

7.2. Nou portal web del medi ambient a la UAB

L'octubre de 2010 va entrar en funcionament un nou portal sobre el medi ambient a la UAB (www.uab.cat/mediambient). El disseny i l'elaboració del nou web del medi ambient a la UAB s'ha fet conjuntament amb l'Àrea de Comunicació.

Des de l'entrada en funcionament fins a final d'any, el web ha rebut un total de 4.800 visites.

7.3. Butlletí de l'Agenda 21 i web de l'Agenda 21

Des de l'abril de 2007 s'elabora amb periodicitat trimestral el *Butlletí de l'Agenda 21* de la UAB. El *Butlletí* és electrònic i se'n fa difusió mitjançant el correu electrònic i el web. Es poden consultar tots els números editats a l'apartat Documents i publicacions del web www.uab.cat/agenda21.

Aquesta iniciativa vol fomentar la informació i la participació de la comunitat universitària respecte de la gestió ambiental de la UAB.

El web de l'Agenda 21 s'ha consolidat com un canal d'informació important sobre les actuacions relacionades amb la gestió ambiental a la UAB.

A banda del *Butlletí* i del web de l'Agenda 21, la gestió ambiental de la UAB ha estat objecte de difusió a diferents mitjans de la UAB, així com a mitjans de comunicació externs.

7.4. Voluntariat ambiental

Des de fa alguns anys es fan actuacions per fomentar el voluntariat ambiental entre l'alumnat de la UAB, en actuacions conjuntes amb la Fundació Autònoma Solidària.

Setmana Europea de la Prevenció de Residus

L'any 2009, la UAB va participar en la **Setmana Europea de la Prevenció de Residus**, que va tenir lloc del 21 al 29 de novembre del 2009. En el marc d'aquesta setmana es van organitzar arreu d'Europa diferents accions descentralitzades sobre la prevenció de residus. L'objectiu de la Setmana Europea de la Prevenció de Residus és difondre el concepte de la prevenció de residus i evidenciar-ne l'impacte en el medi ambient i en la lluita pel canvi climàtic.

El dijous 26 de novembre de 2009, l'Oficina de Medi Ambient de la UAB i la Fundació Autònoma Solidària (FAS) van organitzar conjuntament l'acció «Aperitius comparats: dues maneres de consumir» a la plaça Cívica, en la qual es va mostrar el contrast entre dues maneres de consumir i es van donar alternatives per a poder fer un consum més responsable i amb menys residus. Es van organitzar dos tipus d'aperitius: el sostenible i fet amb criteris de prevenció de residus, i el no sostenible. Els participants podien observar la quantitat de residus que generava cada tipus d'aperitiu. A més es va fer un joc de preguntes per a fer reflexionar els assistents sobre el consum i l'excés de residus. A l'espai on es feia l'activitat, es va habilitar una exposició amb informació relativa a la Setmana de la Prevenció de Residus i el consum responsable.

Per a l'organització i el desenvolupament d'aquesta activitat es va disposar de la participació del grup de voluntaris de cooperació i medi ambient de la FAS.

L'Oficina de Medi Ambient va elaborar un [vídeo](#) de l'activitat, que està disponible al web de medi ambient de la UAB.

Imatge 11. Participants gaudint de l'aperitiu.

7.5. Exposició europea sobre canvi climàtic

Durant dues setmanes d'octubre de 2009 es va exhibir a les facultats de Ciències i Biociències una exposició de la Comissió Europea sobre el canvi climàtic i l'eficiència energètica.

La mostra es va exhibir simultàniament en diverses ciutats d'Europa amb motiu de la Cimera Mundial sobre el Canvi Climàtic, que va tenir lloc al desembre a Copenhaguen. A Catalunya, l'exposició va tenir el suport del

Departament de Medi Ambient i Habitatge i la Secretaria per a la UE de la Generalitat de Catalunya, i de la Diputació de Barcelona, en el marc de la iniciativa Europa-Direct de la Comissió Europea.

L'exposició constava de disset plafons explicatius que definien les polítiques i els compromisos de la UE en la lluita contra el canvi climàtic de cara a la Cimera de l'ONU a Copenhaguen. També s'hi presentaven, de manera didàctica, diferents contribucions que cada ciutadà pot fer quotidianament per ajudar a complir aquests compromisos.

Imatge 12. Plafons de l'exposició sobre canvi climàtic

7.6. Cursos de formació

Durant els anys 2009 i 2010 s'han impartit diversos cursos adreçats a treballadors de la UAB sobre la gestió de residus especials a la Universitat.

Els anys 2009 i 2010 s'ha impartit una sessió sobre l'organització d'actes sostenibles, en dues edicions del curs «Organització d'esdeveniments a la UAB».

7.7. Campanyes informatives

El 2010 s'ha fet una campanya informativa sobre el circuit de recollida selectiva del paper i del cartró. En el marc d'aquesta campanya, s'ha elaborat un [vídeo](#), s'han editat pòsters per als punts d'informació ambiental i s'han fet uns adhesius informatius per als bujols.

8. Projecció exterior

Una de les missions de la Universitat és difondre a la societat el coneixement que es crea a la institució, i establir un intercanvi d'experiències amb altres universitats i agents socials.

En el camp de la gestió ambiental, també es treballa per a exportar les iniciatives reeixides aplicades a la Universitat cap a altres realitats.

8.1. Col·laboració en projectes externs

Durant els anys 2009 i 2010 la UAB va mantenir diferents col·laboracions amb administracions i entitats externes en projectes relacionats amb la gestió ambiental i la promoció de la sostenibilitat.

Ajuntament de Barcelona

La UAB és signant del Compromís ciutadà per la sostenibilitat de la ciutat de Barcelona i forma part del Consell Municipal de Medi Ambient i Sostenibilitat. Durant els anys 2009 i 2010 la UAB ha participat en diferents iniciatives relacionades amb l'Agenda 21 de la ciutat.

A més, des de l'any 2002 la UAB formalitza convenis de col·laboració amb l'Ajuntament de Barcelona per a dur a terme projectes d'ambientalització d'actes.

L'any 2009 aquesta col·laboració es va concretar amb els projectes següents:

- Assessorament en l'organització d'alguns actes de les festes de la Mercè de 2009.
- Realització del curs de formació «Organització d'actes més sostenibles» per a treballadors de l'Ajuntament de Barcelona.
- Revisió i seguiment de l'edició i la traducció de la *Guia de congressos més sostenibles*.
- Assessorament per a l'ambientalització de la Convenció Ajuntament més Sostenible.
- Assessorament per al càlcul d'emissions de les X Jornades del Projecte Educatiu de Ciutat.
- Seguiment dels permisos atorgats per a la realització d'activitats a les platges de Barcelona.

L'any 2010 aquesta col·laboració es va concretar amb els projectes següents:

- Assessorament en criteris ambientals per a l'organització d'actes organitzats per Parcs i Jardins.

- Assessorament en l'ambientalització de la Convenció Ajuntament més Sostenible.
- Assessorament en l'ambientalització de la Convenció de Signants de l'Agenda 21.
- Redacció d'un document estratègic per a l'ambientalització dels actes que organitza la ciutat de Barcelona.

Ajuntament de Cerdanyola del Vallès

La UAB forma part del Consell Municipal de Medi Ambient. El 2009 la UAB, en el marc del projecte de foment de la recollida selectiva de la fracció orgànica dels residus, va col·laborar amb l'Ajuntament en la sol·licitud d'una subvenció de l'Agència de Residus de Catalunya.

Ajuntament de Sabadell

La UAB forma part de la Comissió Sabadell Sostenible.

Generalitat de Catalunya

Els anys 2008 i 2009 es van redactar els continguts per a desenvolupar una guia interactiva que permeti ambientalitzar els actes organitzats pels diferents departaments de la Generalitat.

La UAB va participar en el procés d'elaboració del programa 2026.CAT, Estratègia per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya. La UAB va formar part del Consell Consultiu a la fase d'elaboració, i actualment forma part de la Taula per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya.

Entitat Metropolitana de Serveis Hidràulics i Tractament de Residus

La UAB forma part del Consell de Seguiment del Programa Metropolità de Gestió de Residus Municipals (PMGRM).

Conferència de Rectors de les Universitats Espanyoles (CRUE)

La UAB és membre fundador del Grup de Treball de la Conferència de Rectors de les Universitats Espanyoles (CRUE) per a la Qualitat Ambiental, el Desenvolupament Sostenible i la Prevenció de Riscos i és membre del Consell Executiu. Cada any participa en les reunions de treball organitzades periòdicament i en els seminaris permanents.

L'any 2010 la UAB s'ha fet càrrec de la coordinació dels grups de treball d'Avaluació de la Sostenibilitat Universitària i d'Universitat i Mobilitat, aquest últim conjuntament amb la Universitat de Granada.

8.2. Participació en jornades i congressos

Durant el 2009 i el 2010 l'equip tècnic de l'OMA va presentar diferents ponències i va participar en jornades, seminaris i congressos de temàtica ambiental.

Participacions de l'any 2009:

- Participació a la Jornada “La Administración y la compra y contratación verde”, que va tenir lloc a Bilbao el juny de 2009. La UAB hi va presentar una ponència titulada «Estrategias de compra verde y responsable en la Universitat Autònoma de Barcelona».
- Participació al Forum CompraVerde-BuyGreen, que va tenir lloc a Cremona (Itàlia) del 8 al 10 d'octubre de 2009. La UAB hi va presentar una ponència titulada «Estrategias de compra verde y responsable en la Universitat Autònoma de Barcelona».
- Ponència en la Trobada Estatal de Ciutats pel Comerç Just. Còrdova, 29 d'abril de 2009.
- Fundación CONAMA: participació en una reunió de treball del grup Eventos Sostenibles.

Participacions de l'any 2010:

- Presentació de la *Guia de congresos más sostenibles* (Madrid, 10 febrer) en el marc de la presentació del projecte europeu d'Eurocities «Greening Cultural Events: from Guidelines to Practice».
- Presentació titulada «Waste prevention strategies at UAB» (Porto, 17 de juny), en el marc del seminari European Week for Waste Reduction.
- Presentació sobre «La bolsa de material reutilizable de la UAB» (Alacant, 17 de juny), en el marc de les jornades sobre «La gestión de residuos en el ámbito universitario» (CADEP-CRUE).

9. Annexos

Annex 9.1. Indicadors de seguiment 2009 i 2010

Línia estratègica 1: Territori i medi natural	2009	2010
Programa 1.1: Vetllar per un planejament i model d'edificació que respecti l'entorn natural del campus		
1. Índex d'espais remodelats	😊	😊
2. Usos reals del sòl	-	-
Programa 1.2: Mantenir, millorar i difondre els espais agroforestals del campus de Bellaterra		
3. Ús dels itineraris	😞	😊
4. Actuacions de docència i recerca als espais agroforestals	😊	😊
5. Manteniment dels espais agroforestals	😊	😊
Línia estratègica 2: Transport, mobilitat i accessibilitat	2009	2010
Programa 2.1. Millorar l'accessibilitat del campus, tot potenciant mitjans de transport respectuosos amb el medi ambient		
6. Mobilitat local i transport de passatgers	😊	😊
Línia estratègica 3: Gestió de l'energia i de l'aigua	2009	2010
Programa 3.1: Millorar l'eficiència energètica i potenciar l'estalvi energètic		
7. Consum final d'energia	😊	😊
8. Emissió de gasos que contribueixen a l'efecte hivernacle	😞	😞
Programa 3.2: Potenciar l'ús de recursos locals i renovables		
9. Producció local d'energies renovables	😊	😊
10. Vehicles que funcionen amb energies renovables	😞	😞
11. Abastament d'aigua	😊	😊
Línia estratègica 4: Gestió de residus i ambientalització	2009	2010
Programa 4.1: Consolidar i millorar el sistema de gestió de residus basat en la minimització i reciclatge d'aquests, i millorar els circuits de recollida selectiva de residus		
12. Recuperació de residus municipals	😊	😊
13. Recuperació de residus industrials	😊	😊
14. Ús de la deixalleria	😊	😊
Programa 4.2: Ambientalitzar la compra i els serveis de la UAB, seguint criteris de sostenibilitat i d'ètica		
15. Ambientalització de concursos públics	-	-
16. Consum de paper reciclat	😊	😊

17. Consum de vidre retornable		
18. Consum de cafè just		
19. Ambientalització d'actes	-	-
Línia estratègica 5: Participació i sensibilització ambiental	2009	2010
Programa 5.1: Promoure l'educació i sensibilització ambiental entre la comunitat universitària		
20. Cursos realitzats		
21. Actuacions de comunicació		
Programa 5.2: Fomentar mecanismes per a la participació de la comunitat universitària i establir els corresponents canals de comunicació		
22. Grau de participació		
23. Impacte mediàtic		